

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΡΑΓΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ

1938

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
42 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 42
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΥΔ. ΠΡΕ. Κ.Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΟΕΤΗΕ

ΦΑΟΥΣΤ

ΜΕΡΟΣ Β'

ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ (*)

Μετάφραση: ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΛΑΜΨΑ

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ (Συνέχεια)

Η ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΝΥΧΤΙΑ ΤΗΣ ΒΑΛΠΟΥΡΓΗΣ.

Ἡ φαρσαλική πεδιάδα. Ἰ Σκοτάδι.

Ἐριχθῶ *

Στὴν τρομερὴ τῆς νύχτας τούτης τὴ γιορτὴ
ἔρχομαι ὡς πάντα, ἐγὼ ἢ τρισκότεινη Ἐρι-

χθῶ,
ποὺ τόσο μισερὴ δὲν εἶμαι, ὅπως μὲ λέν
πανάθλιοι ποιηταί, ποὺ στὸ ψεγάδιασμα
καὶ στοὺς ἐπαίνους μέτρο δὲν κρατοῦν πο-

Μοῦ φαίνεται κατάχλωμος ὁ κάμπος πιά
ἀπ' τὶς σταχτιές σκηνές, πιστὸ ἀποτύπωμα
τῆς πλέον φοβερῆς κι' ἀπόκοτης νυχτιάς!
Πόσο συχνά ἔχει ὡς τώρα αὐτὸ ξαναγενῆ!
Μὰ κι' ὀλοένα δὰ θὰ ξαναγίνεται...

Κανεὶς δὲν καλοβλέπει νάειναι τοῦ ἀλλου-
τὸ Κράτος. Κι' ὅποιος στέρια πιά τὸ κυ-
στὸν ἄλλο δὲν τὸ ἀφήνει. Γιατὶ πάντα ἐ-

ποὺ δὲν μπορεῖ τὸν ἴδιον νὰ κυβερνᾷ
τὸν ἑαυτὸ του, εἶναι ἕτοιμος τὴ θέληση
νὰ κυβερνήσῃ τοῦ ἄλλου μὲ τὴ γνώμη του...
Στὴ μάχη ὅμως αὐτὴ παράδειγμα τρανὸ
ἔδόθη, πῶς ἐνάντια ἐστάθηκε μιὰ βιά
σὲ ἄλληνε μεγαλύτερη καὶ πῶς γοργὰ

τὸ ὄριο, τὸ μυριολούλουδο τῆς λευτεριάς
στεφάνι ἐκομματιάστῃ κι' ἡ ἀλύγιστη
λυγίστη ἢ δάφνη γύρω ἀπὸ τὴν κεφαλὴ
τοῦ κυριάρχου. Ἐδῶ παλιές νειρεύονταν
ὁ Μάγνος ἰ δόξες, κεῖθε ὄλο ἐκαρτέραγε
ὁ Καίσαρας τὸ γύριμο τῆς ζυγαριάς.
Ποιὸς βγῆκε κερδισμένος, ξαίρει ὁ κόσμος

Φωτιές φρουρῶν σκορποῦνε φλόγες κόκκι-
Ἡ γῆς ἀχνίζει ἀπ' τὰ αἵματα, ποὺ ἐχύθηκαν,
καὶ μαγεμένο ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς νυχτιάς
στράτευμα ἐδῶ ἐμαζεύτῃ ἀπ' τὴν Ἑλληνικιά
παράδοση. Μορφές ἀρχαῖες, μυθικὲς
σὲ κάθε φωτιά γύρω ἀβέβαιες γυρνοῦν
ἢ κάθονται. Ἡ σελήνη, ἂν κι' ὄχι ὀλόγιμη,
σκορπάει, καθὼς ὑψώνεται, λάμψη ἀπαλή.
Σβηθοῦν οἱ σκηνές, γαλάζια ἐγίνηκε ἡ φωτιά.

Μὰ δὲς ψηλά! Μετέωρο ἀναπάντεχο!
Ἄστράφτει καὶ φωτίζει σφαῖρα ἐνσώματη.
Μοῦ ἐμύρισε ζωὴ. Κοντὰ σὲ ζωντανοὺς
δὲν πρέπει νάειμαι, μὴν τοὺς φέρω συμφορὰ.
Κακὸ ὄνομα μοῦ βγάζει αὐτὸ καὶ δὲ φελεῖ.
Νά, κατεβαίνει πιά! Καιρὸς νὰ τραβηχτῶ.

(Ἄποτραβιέται.)

Οἱ Ἄεροπόροι ἀπάνω.

Ἄνθρωπάκος

Ἐνα γύρο ἀκόμη ἀπάνω
στὶς φωτιές ἐδῶ θὰ κάνω.

(*) Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο.

1. Πού, καθὼς εἶδαμε καὶ στὸ τεῦχος 272, σελ. 536, στήλ. 2, σημ. 1, στάθηκε ὁ τόπος τῆς μεταξὺ Ἰ. Καίσαρος καὶ Γ. Πομπηίου ἀποφασιστικῆς μάχης, ὅπου ἐνίκηθη ὁ δεύτερος.

2. Ἡ Θεσσαλὴ μάγισσα, ποὺ — σύμφωνα μὲ τὸ ἔπος «Pharsalia» τοῦ Ρωμαίου ποιητοῦ Λουκανοῦ (VI, 507 κ.ἀκ.) — ἐρωτήθηκε ἀπὸ τὸν Πομπήιο γιὰ τὴν ἐκβαση τῆς μάχης. — Κατὰ τὴν ἀρχαία παράδοση κάθε χρόνο τὴ νυχτιὰ τῆς μάχης ξαναπαρουσιάζεται στὴ Φαρσαλικὴ πεδιάδα ἢ εἰκόνα τῆς μάχης αὐτῆς, καθὼς καὶ κάθε ὄντος, ποὺ εἶχε ἐξασκήσει μόνιμη ἐπίδραση στὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ πνεῦμα.

1. Δηλ. ὁ Γναῖος Πομπήιος Μάγνος, ποὺ ὁ Λουκανὸς τὸν ὀνομάζει πάντα μόνο μὲ τὸ τιμητικὸ ὄνομα τοῦ Μάγνου.

Με φαντάσματα γεμάτο
δές τὸν κάμπον ὄλο κάτω !

Μεφιστοφελῆς

“Ὅπως ἀπ’ τὸ παραθύρι
τοῦ Βοριά τὸ παλαιό μας,
φαντασμάτων πανηγύρι
βλέπω ἐδῶ σάν τὸ δικό μας.

Ἀνθρωπάκος

Κοίτα ἐκεῖ μιὰ μακροξάλα !
Πάει μὲ βήματα μεγάλα. ¹

Μεφιστοφελῆς

Ἀπὸ φόβο φεύγει πέρα,
θὰ μᾶς εἶδε στὸν ἀγέρα.

Ἀνθρωπάκος

Ἄς την ! Τὸν ἱππότη κάτω
βάλε, γιὰ νὰ ξαναβρῆ
τὴ ζωὴ, ποῦ τὴ ζητεῖ
μὲς στῶν μύθων τὸ ρηγάτο.

Φάουστ

(παιώντιας σιῆ ᾄη).

Ἄχ, πούειναι αὐτή ; ²

Ἀνθρωπάκος

Ποιὸς νὰ τὸ ξαίρη !

Μὰ ἐρώτησε σ’ αὐτὰ τὰ μέρη !
Ἀπὸ τὴ μιὰ φωτιά στὴν ἄλλη
ψάχνε, ὥσπου νάρθη ἢ ἡμέρα πάλι.
Κειὸς, στὶς Μητέρες πούχει πάει,
τὸ καθετὶ πιά τὸ τολμάει.

Μεφιστοφελῆς

Κι’ ἐγὼ κάποια δουλειὰ ἔχω δῶ.
Μὰ γιὰ ὄλους μας θάειναι καλὸ
καθένας μοναχὸς του πιά νὰ ἰδῆ,
δῶ στὶς φωτιές τὴν τύχη του νὰ βρῆ.
Ξανά γιὰ νὰ βρεθοῦμε, νὰ φωτίσης
ἐσύ, μικρέ, μαζί καὶ νὰ βροντήσης !

Ἀνθρωπάκος

Νά, πῶς θὰ ἀστράψω ἐγὼ καὶ θὰ φωνάξω !
(Ἡ φιάλη κάνει ἕναν ἰσχυρὸ βρόντο καὶ φωτίζει
δυνατά.)

Σὲ νέα τώρα θαύματα ἄς πετάξω !

(Ὁ Ἀνθρωπάκος κι’ ὁ Μεφιστοφελῆς φεύγουν.)

Φάουστ

(μονάχος).

Μὰ πούειναι ; ³ — Δὲ ρωτῶ πιά. Κι’ ἂν ἢ γῆ
δὲν εἶναι, ποῦ τὴ βάστα μὲ στοργή,
κι’ ἂν δέναι αὐτὸ τὸ κύμα, ποῦ τὴ φίλα,
τὸ ἀγέρι εἶναι, τὴ γλώσσα τῆς ποῦ ἐμίλα.
Τί θάμα στὴν Ἑλλάδα μὲ ἔχει φέρει !
Ἐνοιῶσα εὐτύς, σὲ ποιά πατῶ ἐδῶ μέρη.
Καθὼς ἤμουν στὸν ὕπνο ὡς τώρα ἀκμαῖος,
ἔτσι ἄλλος νοιώθω ἐδῶ πῶς εἶμαι Ἀνταῖος. ⁴

1. Πρόκειται γιὰ τὴν Ἐριχθῶ.

2. Δηλ. ἢ Ἑλένη.

3. Δηλ. ἢ Ἑλένη.

4. Ὁ Γίγαντας τῆς Λιβύης, ποῦ ἀγγίζοντας τὴ
μητέρα του Γῆ ἔπαιρνε πάντα νέα δύναμη.

Κι’ ἂν βρίσκω ἐδῶ παράξενα πολλά,
θὰ ψάξω στὶς φωτιές ὅμως καλὰ.

(Ἀποτραβιέται.)

*

ΣΤΟΝ ΑΠΑΝΩ ΠΗΝΕΙΟ :

Μεφιστοφελῆς

(ψάχνοντας ὀλοτρόγυρα).

Ἐτοῦτες τὶς φωτιές καθὼς διαβαίνω,
τὸν ἑαυτὸ μου βρίσκω τόσο ξένο !
“Ὅλοι γυμνοὶ εἶναι, σπάνια τὸ πανὶ
θὲ νάϊδης. Σφίγγες, Γρύπες, καθετὶ,
ποῦ βλέπεις τριχῶτο γιὰ φτερωμένο,
εἴτε ἀπὸ μπρὸς ἢ πίσω γυρισμένο,
ἀδιαντροπιὰ εἶναι μόνο φορτωμένο.
Καὶ τὰ δικά μας ἔχουν τὰ φυντάνια
ξετσιπωσιά, μὰ τόση δὰ ζωντάνια
δὲν ἔχει αὐτή, σάν τούτη τὴν ἀρχαία.
Ἐδῶ πρέπει νὰ μπῆ πιά ἢ μόδα ἢ νέα
καὶ σ’ ὄλα ἕνα πασάλειμμα νὰ δόση ...
Τί σιχαμένα ! Κι’ ὅμως πρέπει τόση
σὰ νιόφερτος εὐγένεια νάχω ἐδῶ
καὶ σ’ ὄλους των νὰ εἰπῶ χαιρετισμό :
Γειά καὶ χαρά, πεντάμορφες κυρές, ²
γειά καὶ χαρά καὶ σεῖς, σοφές γριές ! ³

Γρύπας ⁴

(κροταλισιά).

“Ὅχι γριές, μὰ γρύπες ! Ποιὸς βαστᾶ
χρονάκια νὰ τοῦβάλουν ! Καθεμιὰ
λέξη μᾶς δείχνει εὐτύς μὲ τὸν ἀχό τῆς,
τί πάει νὰ εἰπῆ καὶ ποιό τὸ ριζικό τῆς.
Γρίνια, γριά, γρουσουζης, ποῦ ὁμοια ἤχοῦνε
σὰ συγγενεῖς μας, πῶς μᾶς ἐνοχλοῦνε ! ⁵

Μεφιστοφελῆς

Κι’ ὅμως τὸ γρ — στὸ θέμα γιὰ νὰ μένω —
ἀρέσει στὸ γραπῶνω τὸ τσαμένο.

Γρύπας

(καθὼς προηγουμένως καὶ πάντα εἶσι).

Σωστά ! Μὲ αὐτὸ συγγένεια ποιὸς δὲ θέλει ;
Τὸ βρίζουν, μὰ τὸ θέλουν σάν τὸ μέλι.
Γράπωνε χρήμα, στέμμα, κοριτσόνι !
Γελάει σ’ αὐτὸν ἢ Τύχη, ποῦ γραπῶνει.

Μερμήγκια

(πούχουν κολοσσιαῖο μέγεθος). ⁶

Λέτε γιὰ χρήμα. Ἐμάσαμε κι’ ἐμεῖς
χρυσάφι καὶ τὸ ἐκρύψαμε στὰ βράχια.
Οἱ Ἀριμασποὶ ἐδῶ τόνοιωσαν εὐτύς,
τὸ ἐπήραν στὰ δικά των καταρράχια.

1. Ἡ σκηνὴ μεταφέρεται ἀπὸ τὸν παραπόταμο Ἐνιπέα, ποῦ περνάει τὴ Φαρααλικὴ πεδιάδα, στὸν κύριο ποταμὸ, τὸν Πηνειό, ὅπου χύνεται ὁ Ἐνιπέας.

2. Αὐτὰ λέγονται στὶς Σφίγγες.

3. Αὐτὰ λέγονται στοὺς Γρύπες.

4. Μυθολογικὰ πλάσματα τῆς Ἀσσυρίας μὲ κορμὶ λεονταριοῦ καὶ κεφάλι καὶ φτερά ἀετοῦ. Ἦσαν σύμβολα τῆς σοφίας καὶ φύλακες τῶν θησαυρῶν.

5. Περίπαιγμα τῆς ἀθθαίρετης γλωσσολογικῆς μεθόδου, ποῦ συνάγει τὴ συγγένεια τῶν λέξεων ἀπ’ τὴν ὁμοιότητα τῶν συμφῶνων των.

6. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτο (Ἱστοριῶν 3,102) ὑπῆρχαν στὶς Ἰνδίες μερμήγκια μεγαλύτερα ἀπὸ ἀλεπούδες, ποῦ ἐξέσκαβαν τὴ χρυσὴ ἄμμο.

Γρύπες

Είμαστε ἑμεῖς ἐδῶ καὶ δὲ θὰ ἀργήσουν
αὐτὴ των τὴν κλεισιά νὰ ὁμολογήσουν.

Ἄριμασποι¹

Μόνο ὄχι ἀπόψε, πούειναι ἐλευτεριά
σὲ τοῦτο τὸ γιορτάσι.— Ὡς αὔριο δὰ
θὲ νάειναι πιά φερμένο ὄλο κοντά μας
καὶ θάχουμε πετύχει τὴ δουλειά μας.

Μεφιστοφελῆς

(κάθεται ἀνάμεσα οἰς Σφίγγας).

Τί εὐχάριστα πού κάθομαι ἐξωπιά,
τὶ νοιώθω τὸν καθένα σας καλά!

Σφίγγα

Ἐμεῖς πνεύμα σκορποῦμε σὰν ἀχνό
κι' ἐσεῖς μορφή τοῦ δίνετε καὶ σώμα.*
Πὲς τώρα τὸ ὄνομά σου τὸ σωστό,
ὡσότου σὲ γνωρίσωμε δὰ ἀκόμα!

Μεφιστοφελῆς

Πολλὰ μοῦχουν ὀνόματα δοσμένα.—
Εἶναι Ἄγγλοι ἐδῶ; Γυρνοῦνε δὰ ὄλοένα,
τόπους μαχῶν γυρεύοντας σὰν κράχτες,
ἐρείπια παλαιὰ καὶ καταρράχτες
καὶ μοῦχλες κλασσικές. Σ' αὐτὸ τὸν τόπο
θὲ νάπρεπε ναρθοῦν! Ἐ, δίχως κόπο
θὰ ἐβεβαιώσαν ὄλους, πὼς συχνὰ
μέειδαν ὡς Old Iniquity* καλὰ
σὲ δράματα παλιά.

Σφίγγα

Πὼς τοὺς κατέβη

αὐτό;

Μεφιστοφελῆς

Κι' ἐγὼ δὲν ξαίρω, πὼς συνέβη.

Σφίγγα

*Ἐστὼ! Ἄπ' ἀστριά σου κόβει τὸ κεφάλι;
Τί λὲς γι' αὐτὴ τὴν ὥρα;

Μεφιστοφελῆς

(κοιτάζοντας ψηλά).

Νά, προβάλλει

ἄστρο μετ' ἄστρο. Λάμπει τὸ λειψὸ
φεγγάρι κι' ἐγὼ τί ὁμορφα περνῶ
σὲ τούτη τὴ θεσοῦλα! Μὲ ζεσταίνει
τὸ λιονταρίσιο δέρμα σου. Καημένη,
νὰ ἀνέβω ἐκεῖ εἶναι κρίμα μοναχός μου.
Δός μου νὰ λύσω αἰνίγματα, ναί, δός μου
συλλαβογρίφους κάν!²

1. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτο (Ἱστοριῶν 3,116) λαὸς μονο-
φθάλμων, γειτονικός μὲ τοὺς Γρύπες, πούκλεβε ἀπ'
τοὺς τελευταίους τὸ χρυσάφι.

2. Τὰ γνωστὰ μυθολογικὰ πλάσματα τῆς Αἰγύπτου,
πούειχαν κεφάλι παρθένου, κορμὶ λιονταριοῦ καὶ
οὐρά καὶ φτερά δράκοντα.

3. Ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι μᾶς νοιώθετε μόνο μετατρέ-
ποντας τὸ πνευματικὸ μας νόημα σὲ εἰκόνα καὶ σὲ
σῶμα.

4. «Παλιὰ ἁμαρτία». Μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐπαρου-
σιαζόταν ὁ Διάβολος συχνὰ σὲ παλαιὰ Ἀγγλικά
θρησκευτικὰ δράματα.

5. Ὅπως ἔδινε ἡ Σφίγγα τῶν Θηβῶν στὴν παρά-
δοξη γιὰ τὸν Οἰδίποδα.

Σφίγγα

Πὲς τὸ ὄνομά σου
κι' αἰνίγμα θάειναι. Λύσε στὰ σωστά σου
τὸν ἴδιον ἑαυτό σου. Μὴ λὲς ὄχι!
«Κι' ὁ θρῆσκος κι' ὁ κακὸς ἀνάγκη τόχει.
Προστήθιο, πού χτυκώντας το θὰ ἀσκιέται
ὁ πρῶτος στῆς εὐλάβειας τὸ σπαθί,
συντρόφι στὸν κακό, γιὰ νὰ ξεχιέται
σὲ τρέλλες περισσές, — τὰ δυὸ μαζί,
ὁ Δίας διασκέδαση γιὰ νάχη.»¹

Πρῶτος Γρύπας

(κροταλισιά).

Μοῦ κάθεται, σοῦ λέω, στὸ στομάχι.

Δεύτερος Γρύπας

(κροταλίζοντας πιὸ δυνατὰ).

Μαζί μας τί ζητᾷ;

Κι' οἱ δυὸ μαζί

Δὲν ἔχει ἐδῶ

θέση τὸ σκιάχτρο!

Μεφιστοφελῆς

(μὲ κτηνωδιά).

Μὴν ἀπ' τὸ μυαλό
σοῦ ἐπέρασε, πὼς ξυοῦν τοῦ γείτονά σου
τὰ νύχια του πιὸ λίγο ἀπ' τὰ δικά σου;
Δοκίμασε!

Σφίγγα

(μαλακά).

Σὰν θές, μὴ μᾶς ἀφήνης!
Μὰ μόνος σου θὰ φύγης, δὲ θὰ μείνης.
Καλὰ περνᾷς στὸν τόπο τὸ δικό σου,
μὰ ἐδῶ τὸν τυραγνᾷς τὸν ἑαυτό σου.

Μεφιστοφελῆς

Στὸ ἀπάνω μέρος μούεισαι ὀρεχτική,
στὸ κάτω ὁμως τὸ κτήνος μὲ ἔνοχλεῖ.

Σφίγγα

Ψεύτη, γι' αὐτὸ πικρὰ θὰ μετανοιώσης.
Σὲ μᾶς τὰ πόδια εἶναι γερά.
Μὰ ἐσὺ δὲν ἔμπορεῖς ἐδῶ νὰ νοιώσης
στὴ συντροφιά μας τὴ χαρά,
γιατὶ τὸ ἀλογοπόδαρό σου,
τὸ ζαρωμένο, εἶναι καημός σου.

Σειρήνες²

(κάνουν μουσικὸ προανάκρουσμα ἀπὸ ψηλά).

Μεφιστοφελῆς

Μὰ τί πουλιά εἶναι, πές μου, αὐτὰ
πάνω στὶς λεῦκες, στὰ κλαριά;

Σφίγγα

Τὸ νοῦ σου! Ἄπ' τὴν καντάδα αὐτὴ
νικήθηκαν κι' οἱ πιὸ τρανοί.

1. Ἡ Σφίγγα, πού ἐνοιῶσε, πὼς εἶναι ὁ Διάβολος,
τοῦ δίνει νὰ λύση αὐτὸ τὸ αἰνίγμα, πού φανερώνει
τὸ Διάβολο. — Ὅπως τὸ προστήθιο, πού ἐφοροῦσε
ὁ δάσκαλος τῆς ξιφομαχίας, ἐχρησίμεισε, γιὰ νὰ
ἀσκηθοῦν οἱ μαθηταὶ του σ' αὐτὴ, ἔτσι κι' ὁ διαβο-
λικὸς πειρασμὸς εἶναι χρήσιμος γιὰ τὴ δοκιμασία
καὶ τὴν ἐνίσχυση τοῦ εὐλαβικοῦ ἀνθρώπου.

2. Τὰ γνωστὰ πλάσματα τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολο-
γίας.

Σειρήνες

Τις αφύσικες εκείνες
μην κοιτάζετε άσκημίες, ¹
μόνο άκούστε αυτές τις φίνες
τις δικές μας μελωδίες,
πού ταιριάζουν στις Σειρήνες !

Σφίγγες

(περιπαίζοντάς τις, με την ίδια μελωδία)²

Κάντε τις νά κατεβούνε !
Μέσα κρύβουνε στά κλώνια
κάτι νύχια καταχθόνια,
πού με δαύτα έκείους ξεσκιούνε,
τό τραγούδι των που άκούνε.

Σειρήνες

"Οχι μίσος ! "Οχι φθόνο !
"Ας τρυγήσωμε έμεις μόνο
τις χαρές τις πιο άγνισμένες,
πού στον κόσμο είναι δοσμένες !
Και στη γή και στα νερά μας,
σ' όποιον έρθη έδω κοντά μας,
νάειναι πρόσχαρη ή θωριά μας !

Μεφιστοφελής

Αυτοί είναι οί παστρικοί μοντερνισμοί,
πού στις χορδές και στη φωνή
ό κάθε τόνος μπλέκεται στον άλλο !
Μούφυγαν πιά ! Που νά τους βάλω ;
Μου έγαργαλίσαν κάμποσο τά αυτιά,
μά που νά φτάσουν μέσα στην καρδιά !³

Σφίγγες

Μιλās και για καρδιά ; Μπρέ τον καημένο !
Σακκούλι από πετσί, ζαρουκλιασμένο,
θέ νάητανε για σένα ταιριασμένο.

Φάουστ

(πλησιάζοντας).

Τί θάμα έδω ! Με φτάνει ή θεά αυτή !
Γραμμές άδρες, μεγάλες, νά θωρής
σε πλάσματα, που μόνο άντιπαθείς !
Μαντεύω πιά την τύχη εϋνοϊκή.⁴
Μά ή θεά αυτή τί λέει ή σοβαρή ;

(Δείχνοντας τις Σφίγγες.)

Σε τέτοιες μπρός ό Οϊδίποδας εύρέθη.

(Δείχνοντας τις Σειρήνες.)

Σ' αυτές μπρός ό 'Οδυσσέας σφιχτοεδέθη.⁴

(Δείχνοντας τὰ Μερμήγκια.)

Τέτοιοι έμαζέψαν πλούτη θαμαστά.

(Δείχνοντας τους Γούπες.)

Και τέτοιοι τά έφυλάξανε πιστά. —
Γεμίζει ό νοϋς ιδέες νέες, άλλες,
μορφές τρανές, ένθύμησες μεγάλες.

Μεφιστοφελής

Θέ νά τις είχες άλλοτε ξορκίσει,

1. "Υποκρίνονται, πώς αυτές τάχα έχουν φυσικότητα κι' έπομένως όμορφιά.

2. "Ο ποιητής έίρωνεύεται έδω μερικές σύγχρονές του μουσικές προσπάθειες, ιδίως "Ιταλικές.

3. Μαντεύω πιά, πώς θάχω την τύχη νά ιδω και τις τελειότερες μορφές του άρχαιου κόσμου.

4. Δές "Ομήρ. "Οδύσσ. 12,39 - 55.

μά τώρα λές, πώς σε έχουν ώφελήσει !
"Όπου κάνεις ζητά κειά, που άγαπάει,
και τέρατα φριχτά καλωσοράει.

Φάουστ

(στις Σφίγγες).

Μορφές σείς γυναικείες, νά μου είπητε :
Μή την 'Ελένη μου έτυχε νά ιδήτε ;

Σφίγγες

"Ως τον καιρό δε φτάνομε έκεινης,
τι τις στερνές μας σκότωσε ό 'Ηρακλής.¹
"Ο Χείρωνας² μπορεί γι' αυτήν νά είπη.
Κάπου θά τρέχη έδω τή νύχτα αυτή.
Θά φωτιστής, για χάρη σου άν σταθή.

Σειρήνες

Κι' από μās θά τόειχες μάθει ! . . .³
"Ο 'Οδυσσέας έδω έστάθη
κι' έμεινε μαζί μας χρόνια,
χωρίς διόλου καταφρόνια
νά μās δείξη, άνιστορώντας,
όσα άγροίκησε γυρνώντας.
Θά στά είπούμε με χαρά μας,
άν θά μείνης πιά κοντά μας,
στά όλοπράσινα νερά μας.

Σφίγγα

Ξένε καλέ, μη γελαστής !
Σάν 'Οδυσσέας μη δεθής,
μόνο, ό,τι σούειπαμε, νά δέσης !
Νά βρής τον Χείρωνα, άν μπορέσης,
και για ό,τι θές, θά φωτιστής !
("Ο Φάουστ απομακρύνεται.)

Μεφιστοφελής

(με δυσαρέστηση).

Τί κρώζει και φτεροκοπάει ;
Πώς νά προφτάσω νά τά ιδω !
Τόνα από τάλλο πίσω πάει,
θά έκούραζαν και κυνηγό.

Σφίγγα

Σάν του χειμώνα καταιγίδες,
άφταστες σ' όλες τις σαίτες,
είναι οί γοργές οί Στυμφαλίδες.
Πόδια χηνών έχουν και μύτες
σάν των γυπών, τό κράξιμό των
δείχνει φαιδρό χαιρετισμό των.
Θέλουν στον κύκλο μας νά έρθούνε,
σάν συγγενείς στενοί μας πούναι.

Μεφιστοφελής

(σά φοβισμένος).

Μά κι' άλλο κάτι αυτού σφυρίζει.

1. "Επιπόηση του ποιητού, σύμφωνη με τά άλλα κατορθώματα του 'Ηρακλή, πούειχε γλιτώσει τό ανθρώπινο γένος από τόσα καταστρεπτικά τέρατα, π.χ. τις Στυμφαλίδες όρνιθες και τή Λερναία "Υδρα, που για αυτές γίνεται λόγος παρακάτω.

2. "Ο γνωστός Κένταυρος, γυιός του Κρόνου και τής "Ωκεανίδας Φιλύρας, έπιδειξιάτος γιατρός και παιδαγωγός ήρώων, ιδίως του 'Ηρακλή και του 'Αργοναύτη 'Ιάσονα.

3. "Αν άποτεινόσουν σε μās. — Τά παρακάτω για τον 'Οδυσσέα είναι ψέμα των Σειρήνων.

Σφίγγα

Καθόλου αὐτὸ μὴ σὲ φοβίζη !
 Τῆς Ὑδρας τῆς Λερναίας εἶναι ἐκεῖ
 κεφάλια ἀποκομμένα ἀπ' τὸ κορμὶ
 καὶ λέν, πὼς εἶναι κάτι. — Μά, νὰ ζῆς,
 πές μας, τί θέλεις ! Ὅλο ἀνησυχεῖς.
 Ποῦ θές νὰ πᾶς ; Σύρε γοργά !
 Τὸ βλέπω, ἐκείνη ἢ συντροφιά
 σὲ κάνει στραβολαίμη. Μὰ μὴ βιάζης
 τὸν ἑαυτὸ σου διόλου ! Δὲν κοπιάζεις ;
 Χαιρέτισε τίς ὁμορφες τίς ξένες !
 Οἱ Λάμιες ἴ εἶναι αὐτὲς οἱ λυσσασμένες
 μὲ μέτωπα ξετσιπῶτα, μὲ γέλι,
 ποῦ φαίνεται στὸ Σάτυρο σὰ μέλι.
 Ὁ τραγοπόδης βρίσκει αὐτοῦ, ὅ,τι θέλει.

1. Ἡ Λάμια, κόρη τοῦ Βήλου καὶ τῆς Λιβύης, ἀγαπήθηκε ἀπὸ τὸν Δία. Ἡ Ἥρα ἀπὸ ζήλεια ἐσκότωσε τὸ παιδί τῶν κ' ἡ Λάμια ἀπ' τὸν καημὸ τῆς ἔγινε φάντασμα, ποῦ ἀρπάζει τὰ παιδιὰ. Ἐδῶ οἱ Λάμιες παρουσιάζονται γιὰ ὄντα, ποῦ μοιάζουν μὲ βρικόλακες καὶ παρσύρουν τοὺς ἄλλους στὴν αἰσθησιακὴ ἀπόλαυση.

Μεφιστοφελῆς

Θὰ μείνετε λοιπὸν ἐδῶ,
 γιὰ νάρθω νὰ σᾶς ξαναβρῶ ;

Σφίγγα

Ναί ! — Σμίξε ἐσὺ μὲ ἐκεῖνὰ τὰ ἀερικά !
 Ἐμεῖς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτό μας δὲ
 εἴμαστε πιά καλὰ συνειθισμένες
 στὴν ἴδια θέση πάντα θρονιασμένες
 αἰῶνες νὰ στεκώμαστε. Ἀπ' αὐτοῦ
 οἱ ἡμέρες τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλιοῦ
 εἶναι ἀπὸ μᾶς σωστὰ κανονισμένες. Ἰ
 Μπρὸς τίς Πυραμίδες μπαίνει
 καὶ λαοὺς ἢ Σφίγγα κρίνει,
 κι' εἴτε πόλεμο, εἴτε εἰρήνη
 εἴτε πλήμμουρα σημαίνει,
 ἢ θωριά τῆς ἴδια μένει.

(Ἀκολουθεῖ)

1. Ἡ θέση τῶν Σφίγγων ἐχρησιμοποιήσαν γι' ἀστρονομικὲς παρατηρήσεις, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐκτίμηση τῆς ὕψωσης τῶν νερῶν τοῦ Νείλου.

ΤΟ ΛΕΥΚΟ ΚΑΡΑΒΙ

Μὲ τί πόθο, νᾶξερες, πηγαίνω
 νὰ σὲ βρῶ, λιμάνι ἀγαπημένο.
 ὦ καὶ νᾶταν τάχα νὰ μὲ πάρει
 τὸ λευκὸ καράβι ποῦ σαλπάρει.

Τὸ λευκὸ καράβι γιὰ τὰ ξένα
 τί καημὸς ἀνείπωτος γιὰ μένα,
 πόσους κρύφους πόθους, πόσα ρίγη
 τῆ στερνῆ στιγμῆ ποῦ πάει νὰ φύγει.

Τῆ στερνῆ στιγμῆ σὰν ἀπὸ κάτι
 κάθε πιά χαρὰ γιὰ μὲ φευγάτη
 κι' ἄχι, ὁ μισεμὸς τὴν ὥρα ἐκείνη
 λυπημένο κι' ἄφωνο μ' ἀφίνει.

Λυπημένο κι' ἄφωνο καὶ μόνο
 στὴ στεριά κερὶ νὰ σιγολιώνω . . .
 Μήπως καὶ τῆ θλίψη μου μαντεύει
 τὸ λευκὸ καράβι ποῦ μισεύει ;

Τὸ λευκὸ καράβι ἐκεῖ στὰ βάθη
 πρὶ νυχτώσει ἐμάκρυνε κ' ἐχάθη,
 μὰ κ' ἐκεῖ στὰ πέρατα τοῦ ἀδύτου
 φτερουγίζει ὁ πόθος μου μαζί του.

Φτερουγίζει ὁ πόθος μου καὶ πάει
 — γύρευε ποῦ πάει, σὲ ποιά Βομβάη
 καὶ στιγμὲς δὲν ξέρουνε καμάτου
 τ' ἀνοιχτά, τ' ἀκούραστα φτερά του.

Α. ΚΑΛΑΜΠΟΥΣΗΣ

